

НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ

Кафедра педагогіки

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Декан гуманітарно-педагогічного
факультету **Тіна САВИЦЬКА**

«27» _____ 2024 р.

«РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри педагогіки
Протокол № 18 від «07» 05 2024 р.

Завідувач кафедри

Олександр **Руслан СОПІВНИК**

«РОЗГЛЯНУТО»

Гарант ОП

Оксана

Оксана ВАСЮК

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«АКСІОЛОГІЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ»**

Галузь знань: 01 «Освіта»

Спеціальність 015 «Професійна освіта»

Спеціалізація 015.37 «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської
продукції та харчові технології»

Факультет: гуманітарно-педагогічний

Розробник: Доктор педагогічних наук, професор

СОПІВНИК Руслан Васильович

Асистент кафедри педагогіки КОСТИНЮК Василь Степанович

Аспірант кафедри педагогіки МАЧИНСЬКИЙ Назар Олегович

Київ-2024

1. Опис навчальної дисципліни «АКСІОЛОГІЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ»

Галузь знань, напрям підготовки, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень		
Освітній ступінь	Бакалавр	
Галузь знань	01 «Освіта/Педагогіка»	
Спеціальність	015 «Професійна освіта»	
Спеціалізація	015.37 «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»	
Освітньо-професійна програма	«Професійна освіта. Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології»	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Нормативна	
Загальна кількість годин	120 (повний термін навчання)	
Кількість кредитів ECTS	4 (повний термін навчання)	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (якщо є в робочому навчальному плані)	-	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної форми навчання		
	повний термін навчання	скорочений термін навчання
Рік підготовки	1	1
Семестр	1	1
Лекційні заняття	30 год.	30 год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	30 год.
Лабораторні заняття	- год.	год.
Самостійна робота	75 год.	75 год.
Індивідуальні завдання	- год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання:	4 год.	4 год.

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни "АКСІОЛОГІЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ" полягає в реконструкції становлення та розвитку української державності, відтворення етапів її тяглості, політичних, соціокультурних, економічних процесів, територіальних змін, подвигів героїв, державних діячів, господарників, освітян і науковців, митців, діяльність яких мала значення у справі самоорганізації народу, консолідації суспільства, зміцненні засад незалежності, посиленні обороноздатності України на тлі перманентних загроз з боку агресорів.

Основні **завдання** дисципліни полягають у:

1. Ретроспекції етапів становлення та розвитку державності в аксіологічному вимірі: дисципліна дозволяє студентам ознайомитися з ключовими віхами становлення та розвитку протодержавних утворень та державницьких форм самоорганізації на теренах України у різні часові періоди: Енеоліт, Залізний вік, Київська Русь, Галицько-волинська держава, Запорізька Січ, Гетьманщина, Українська Народна Республіка, Західно-Українська Народна Республіка, радянська Україна та Незалежна Українська держава.
2. Формуванні національної ідентичності та самосвідомості, ціннісного ставлення до національних героїв у майбутніх педагогів професійного навчання: дисципліна, крізь призму аксіологічного підходу, розкриває події державотворення, культурні особливості та розвиток української мови, висвітлює роль національних героїв, визвольний рух, аграрні відносини (як основу господарювання) формування політичної нації народами, що населяють Україну.
3. Аналізі політичних та соціокультурних процесів: дисципліна допомагає розкрити суть політичних перетворень та змін, що відбувалися в Україні протягом історії її державотворення.
4. Розкритті стосунків України з іншими народами та державами, зокрема з московією, російською імперією, радянською росією та ерефією Польщею, Литвою, Угорщиною, Туреччиною та іншими.
5. Розвитку критичного мислення, аксіологічних суджень майбутніх педагогів професійного навчання.
6. Свідомому використанні набутих знань та ціннісних орієнтацій майбутніми педагогами у їх професійній діяльності на основі вивчення минулої реальності державотворення в Україні.
7. Створенні в навчальному процесі ситуацій успіху, які сприяють підвищенню самооцінки студентів, посиленню позитивних переживань щодо власних навчальних досягнень;
8. Проектуванні й реалізації ціннісного наповнення змісту матеріалу про минулу реальність державотворення, що спонукає і дозволяє

студентській молоді вдаватися до висловлювання індивідуальних оціночних суджень, пошуку вагомих аргументів для захисту власної позиції на основі загальнолюдських і національних цінностей;

9. Формування у здобувачів освіти педагогічних спеціальностей ціннісного ставлення до минулої реальності державотворення, національних героїв, господарників, державних діячів, митців, освітян і науковців

Предметом навчальної дисципліни «Аксіологія державотворення в Україні» є реконструкція, крізь призму національних та загальнолюдських цінностей, минулої реальності у контексті державотворчих процесів, генези політичної нації, визначення ролі героїв, державних діячів, господарників та освітян у розбудові держави в Україні.

Міждисциплінарні зв'язки: вступ до спеціальності, вікова педагогіка, загальна та професійна педагогіка, лідерологія, основи педагогічної майстерності, етнокультурологія, філософія.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в професійній освіті, що передбачає застосування певних теорій та методів педагогічної науки та інших наук, пов'язаних із сферами виробництва і переробки продуктів сільського господарства та харчовими технологіями і характеризуються комплексністю та невизначеністю умов.

загальні компетентності:

– здатність примножувати та зберігати культурні, моральні, наукові цінності та досягнення суспільства на основі розуміння закономірностей та історії розвитку предметної галузі, її місця у загальній системі знань про суспільство і природу та у розвитку суспільства, технологій і техніки тощо;

– здатність цінувати та поважати мультикультурності та різноманітності;

– здатність забезпечити формування у здобувачів освіти цінностей громадянськості і демократії.

Програмні результати навчання:

– уміти використовувати інструменти демократичної правової держави в професійній та громадській діяльності, приймати рішення на підставі релевантних даних та сформованих ціннісних орієнтирів;

– володіти інформацією чинних нормативно-правових документів, законодавства, галузевих стандартів професійної діяльності в установах, на виробництвах, організаціях сфер, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями;

– аналізувати суспільно й особистісно значущі світоглядні

проблеми, усвідомлювати цінність захисту незалежності, територіальної цілісності та демократичного устрою України;

- розуміти особливості комунікації, взаємодії та співпраці в міжнародному культурному та професійному контекстах;

- володіти культурою мовлення, обирати оптимальну комунікаційну стратегію у спілкуванні з групами та окремими особами;

- доносити зрозуміло і недвозначно професійні знання, обґрунтування і висновки до фахівців і широкого загалу державною та іноземною мовами;

- аналізувати та оцінювати ризики, проблеми у професійній діяльності й обирати ефективні шляхи їх вирішення;

- самостійно планувати й організувати власну професійну діяльність, діяльність здобувачів освіти і підлеглих, координувати їх роботу та вмотивовувати;

- знати основи психології, педагогіки, а також основи фундаментальних і прикладних наук, пов'язаних з аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями на рівні, необхідному для досягнення інших результатів навчання, передбачених цим стандартом та освітньою програмою;

- володіти психолого-педагогічним інструментарієм організації освітнього процесу, уміти проектувати і реалізувати навчальні/розвивальні проекти;

- застосовувати у професійній діяльності сучасні дидактичні та методичні засади викладання навчальних дисциплін і обирати доцільні технології та методики в освітньому процесі;

- емпатійно взаємодіяти, відповідати за прийняття рішень в межах своєї компетенції, дотримуватися стандартів професійної етики;

- застосовувати міжнародні та національні стандарти і практики в професійній діяльності;

- розуміти соціально-економічні процеси, що відбуваються в Україні та світі, мати навички ефективного господарювання;

- володіти основами управління персоналом і ресурсами, навичками планування, контролю, звітності на виробництвах, в установах, організаціях сфер, пов'язаних із аграрним виробництвом, переробкою сільськогосподарської продукції та харчовими технологіями;

- забезпечувати рівні можливості і дотримуватися принципів гендерного паритету у професійній діяльності.

3. Програма та структура навчальної дисципліни повного терміну денної форми навчання:

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма повного терміну навчання					
	усього	у тому числі				
		л	пр.	лаб.	інд	сп.
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1. Основи Історії української державності						
Тема 1. Предмет і завдання курсу «Аксіологія державотворення в Україні». Етногенез на території України та його вплив на процеси державотворення.	8	2	2			4
Тема 2. Формування державності на українських землях. Київська Русь.	8	2	2			4
Тема 3. Галицько-Волинське князівство – продовжувач державницьких традицій Київської Русі. Монголо-татарська навала. Золота Орда	8	2	2			4
Тема 4. Українська державність в умовах великого князівства Литовського та Речі Посполитої.	8	2	2			4

Поява козацтва та виникнення Запорізької Січі						
Тема 5. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького (1648–1657 рр.). Утворення Української козацько-гетьманської держави.	8	2	2			4
Тема 6. Україна у часи Руїни і гетьманства І. Мазепи.	8	2	2			4
Тема 7. Знищення російським самодержавством української державності.	8	2	2			4
Тема 8. Національно-державницька думка в період перебування України під владою російської та Австро-угорської імперій.	6	2	2			2
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	62	16	16			30
Змістовий модуль 2. Україна з ХХ ст по ХХІ століття						
Тема 9. Україна в роки революції 1905-1907 та Першої Світової війни. Національно-демократична	8	2	2			4

революція 1917-1921 рр.						
Тема 10. Україна в умовах більшовицького тоталітарного режиму (1921–1939 рр.).	10	2	2			6
Тема 11. Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Повоєнна відбудова України та національно-визвольний рух у боротьбі з радянською репресивною машиною (1945-50-ті рр. XX ст.).	10	2	4			4
Тема 12. Україна в умовах десталінізації, загострення кризи радянської системи та Перебудови.	8	2	2			4
Тема 13. Проголошення Україною державної незалежності її розбудова.	10	4	2			4
Тема 14. Україна в умовах російсько-української війни 2014 – 2024 рр	10	2	2			4
Разом за змістовим модулем 2	58	14	14			30
Усього годин	120	30	30			60

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. ПРЕДМЕТ І ЗАВДАННЯ КУРСУ «АКСІОЛОГІЯ ДЕРЖАВОТВОРЕННЯ В УКРАЇНІ». ФОРМУВАННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ТА ВИНИКНЕННЯ ПРОТОДЕРЖАВНИХ УТВОРЕНЬ

Тема 1. Предмет і завдання курсу «Аксіологія державотворення в Україні». Етногенез на території України та його вплив на процеси державотворення.

Предмет, мета, методологічні принципи та джерела вивчення аксіології державотворення в Україні. Загальнолюдські та національні цінності Наукова періодизація аксіології української державності. Суть поняття «держава». Загальні ознаки держави. Історичні типи держав: технократичний підхід – аграрна, промислова (індустріальна) та постіндустріальна (інформаційна) – Гербарт Спенсер, Уолтер Ростоу, Деніел Белл; формаційний підхід: рабовласницька, феодальна, капіталістична, комуністична – Карл Маркс, Фрідріх Енгельс; цивілізаційний підхід – Микола Данилевський, Арнольд Тойнбі, Освальд Шпенглер). Форма державного устрою: унітарна, федеративна, конфедеративна. Форма державного правління: монархія, республіка. Процеси етногенезу та державотворення на українських землях. Археологічні пам'ятки Трипільської культури на території України (міста трипільців, система господарювання, духовна культура, культ матері прародительки). Кіммерійці. Скіфи. Сармати. Античні міста держави Північного Причорномор'я, Велике переселення народів. Розселення слов'ян (римські, готські та візантійські історики про союзи слов'янських племен. Антський племінний союз (Бож, Мезамир). «Повість минулих літ» Нестора про походження слов'ян.

Тема 2. Формування державності на українських землях. Київська Русь.

Східнослов'янські державні об'єднання. Виникнення Києва. I етап формування Київської Русі (кін.V – 882 р.): Кий (кін.V – початок VI ст.), Аскольд і Дир (860-882 рр.) – перші князі автохтонної династії Києвичів. Концепції походження Київської Русі. II етап розвитку Київської Русі за часів правління Олега (882-912 рр.), Ігоря (912-945 рр.), Ольги (945-964 рр.), Святослава (964-972 рр.). III період: князювання Володимира Великого (978-1015 рр.), Ярослава Мудрого (1019-1054 рр.). Створення Київської митрополії (1039) IV період: феодальні усобиці, Володимир Мономах (1113-1125 рр.), Мстислав (1125-1132 рр.). Аналіз ознак держави на прикладі Київської Русі. Причини роздробленості Київської Русі.

Тема 3. Галицько-Волинське князівство – продовжувач державницьких традицій Київської Русі. Монголо-татарська навала. Золота Орда

Галицькі та Волинські землі за часів зростання могутності Київської Русі. Найважливіші події становлення Галицького і Волинського князівства. Правління у землях галицького князівства Рюрика, Володаря та Василька. Об'єднання земель Галичини за часів Володимирка Володаровича (1141 р.). Правління Ярослава Осмомисла (1153-1187). Роман Мстиславич (1199-1205) та утворення Галицько-Волинського князівства (1199 р.). Утвердження Данила Романовича в Галичині. Внутрішня та зовнішня політика Данила Романовича (20-ті рр. XIII ст. – 1264). Галицько-Волинська держава за часів наступників Данила Романовича (1264-1308). Створення Галицької митрополії (1303). Занепад Галицько-Волинського королівства. Андрій та Лев (1308-1323). Юрій II Болеслав Тройденевич (1325-1340). Монгольська навала на українські землі. Золотоординське панування. Політичний та соціально-економічний устрій Київської Русі та Галицько-волинської держави

Тема 4. Українська державність в умовах великого князівства Литовського та Речі Посполитої. Поява козацтва та виникнення Запорізької Січі

Боротьба Польщі, Угорщини та Литви за землі Галицько-Волинської держави. Вхідження Волині, Київщини, Чернігово-Сіверщини, Поділля до складу Литовської держави. Особливості Литовсько-руської держави. Кревська унія. Становище Галицьких та Волинських земель після Кревської унії. Ліквідація Вітовтом самостійності удільних українських князівств. Відновлення та остаточна ліквідація Київського та Волинського удільних князівств. Люблінська унія Створення Кримського ханства. Встановлення залежності Кримського ханства від Османської імперії. Експансія Кримського ханства на українські землі. Церковне життя та Берестейська унія. Виникнення українського козацтва: генезис, характерні ознаки та особливості. Запорізька Січ. Козацько-селянські повстання кінця XVI- початку XVII ст. Закарпаття у складі Угорщини. Буковина у складі Молдовського князівства. Московсько-литовські війни кінця XV – початку XVI ст.

Тема 5. Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького (1648–1657 рр.). Утворення Української козацько-гетьманської держави.

Причини, початок та хід національно-визвольної війни українського народу в 1648-1649 рр. Зборівський трактат. Відродження Богданом Хмельницьким української державності. Внутрішня і зовнішня політика гетьмана. Воєнні дії у 1650-1653 рр.. Білоцерківський і Жванецький договори. Переяславська рада та «Березневі статті», їх характер та наслідки. Воєнні дії протри Польщі в 1654-1655 рр. Віленське перемир'я 1656 р. Смерть Богдана Хмельницького. Боротьба за владу в Гетьманщині.

Тема 6. Україна у часи Руїни і гетьманства І. Мазепи.

Основні напрями державної політики Івана Виговського (1657-1659). Гадяцький договір 1658 р. Гетьманство Юрія Хмельницького Громадянська війна і поділ українських земель на Правобережну та Лівобережну Україну. Посилення впливів московського уряду на українську державну політику. Переяславські статті 1659 р. Московські статті 1659 р. Андрусівське перемир'я 1667 р. – змова московської держави з Польщею про поділ України. Боротьба Петра Дорошенка за створення незалежної української держави. Гетьманство Дем'яна Многогрішного (1668-1672). Глухівські статті 1669 р. Іван Самойлович (1672-1687). Чигиринські походи 1677 і 1678 рр. Бахчисарайський договір 1681 року між Росією та Туреччиною і Кримським ханством. «Вічний мир» 1686 р. (між Польщею та Московщиною). Кримські походи 1687 р. (усунення Івана Самойловича та його заслання до Сибіру) та 1689 р. Запорізька Січ у другій пол. XVII ст. Виникнення та розвиток Слобідської України. Гетьманування Івана Мазепи (1687-1709). Коломацькі статті 1687 р. Участь українських козаків в Азовських походах 1695 та 1696 рр. Північна війна (1700-1721 рр.) і Україна. Полтавська битва 1709 р. Іван Скоропадський (1709-1722). «Решетилівські статті» 1709 р. Пилип Орлик та його Конституція 1710 р.

Тема 7. Знищення російським самодержавством української державності.

Посилення колоніальної політики Російської імперії щодо України. Павло Полуботок (1722-1724). Перша Малоросійська колегія (1722-1727). Зміцнення української державності за гетьманування Данила Апостола (1727-1734). «Рішительні пункти» 1728 р. «Права за якими судиться малоросійський народ» (Яків Лизгуб, Іван Боровик). Друга ліквідація гетьманства. Правління Гетьманського уряду (1734-1750). Панування Польщі на Правобережжі після підписання Вічного миру 1686 р. Соціальні та національно-визвольні рухи на Правобережжі у першій пол. XVIII ст. Останнє відновлення гетьманського правління. Гетьман Кирило Розумовський (1750-1764). Остаточна ліквідація Гетьманства і створення другої Малоросійської колегії (1764-1686). Скасування російським урядом військового та адміністративного устрою в Лівобережній та Слобідській Україні (1781 р.). Зруйнування Запорізької Січі 1775 р. («Грицько Нечеса» і війська Петра Текелій, що поверталися з турецького фронту). Останній кошовий отаман Петро Калнишевський (1762, 1765-1775). Чорноморське козацьке військо. Національно-визвольна антикріпосницька боротьба в Україні в середині та другій пол. XVIII ст.. Коліївщина 1768 р. Російсько-турецькі війни другої пол. XVIII ст. та участь у них козаків. Заселення та розвиток Південної України.

Тема 8. Національно-державницька думка в період перебування України під владою російської та Австро-угорської імперій.

Поділи Речі Посполитої та інтеграція українських земель до російської та Австрійської імперій 1772, 1792, 1795 рр. Україна в російсько-турецькій

війні 1806-1812 рр. Участь українських солдатів, ополченців і козаків у війні 1812. Антикріпосницька боротьба в Україні. Устим Кармалюк (1787-1835). Київська козаччина (1853-1856 рр.). «Похід в Таврію за волею» (1856 р.). Соціально-політичний рух в Наддніпрянській Україні. Масони. Поширення декабристського руху в Україні. Повстання Чернігівського полку. Польське повстання 1830-1831 рр. та його наслідки для України. Кирило-Мефодіївське братво. Програмні документи братства.

Скасування кріпосного права в Наддніпрянській Україні (1861). Основні законодавчі реформи (військова, освітня, адміністративна, судова, земельна). Суспільно-політичне життя в Україні у другій пол. XIX ст. Народницький рух. Соціал-демократичний рух. Ліберальний рух. Національний рух. Русифікаторська політика царизму щодо України. Валуєвський циркуляр (П.О. Валуєв, 1863 р.), Емський указ (таємне розпорядження Олександра II, 1876). Польське повстання 1863-1864 і Україна. Виникнення українських громад та їх культурно-освітня діяльність у другій пол. XIX ст. Діяльність М. Драгоманова. Опозиційна діяльність земству другій пол. XIX ст. Розвиток народницького руху. «Братство Тарасівців» (1891 р. М.Базькевич, І.Липа, В.Боровик, М.Міхновський). Активізація студентського руху у другій пол. XIX ст.

Адміністративно-територіальний устрій та населення західноукраїнських земель наприкінці XVIII у першій пол. XIX ст. Форми антикріпосницької боротьби. Рух опришків (витоки руху, Олекса Довбуш 1700-1745). Лук'ян Кобилиця. Українське національне відродження в західноукраїнських землях наприкінці XVIII – у першій пол. XIX ст. Демократично-просвітницький рух «Руська трійця». Альманах «Русалка Дністрова». Революція 1848-1849 рр. в Австрійській імперії та український національно-визвольний рух. Скасування кріпосницької залежності селян і панщини в Західній Україні (1848).

Суспільно-політичне життя та національно-визвольний рух на західноукраїнських землях у другій пол. XIX ст. Народження і поширення національного гімну «Ще не вмерла Україна» (1863 р.). Створення та діяльність українських політичних партій в Австро-Угорщині (РУРП, УНДП, УСДП.)

Змістовий модуль 2. Україна з XX по XXI ст.

Тема 9. Україна в роки революції 1905-1907 та Першої Світової війни. Національно-демократична революція 1917-1921 рр.

Створення і діяльність українських політичних партій (РУП, УНП, УРП, УСДП, УСДРП). Вплив подій революції 1905-1907 рр. на Україну. Земельна реформа Петра Столипіна та Україна (1906-1911 рр.). Посилення національного гніту. Столипінський циркуляр (1910), Справа Бейліса. Український рух в Австро-Угорщині на початку XX ст. Україна у Першій світовій війні. Бойовий шлях легіону УСС. Українська еміграція початку XX ст. Українська національна революція. Проголошення автономії України.

Проголошення Української Народної Республіки (УНР). Перша російська збройна інтервенція (кінець 1917 – весна 1918 р.). Гетьманський переворот. Друга російська збройна інтервенція. Директорія УНР. Третя російська збройна інтервенція. Західноукраїнська народна республіка (ЗУНР).

Тема 10. Україна в умовах більшовицького тоталітарного режиму (1921–1939 рр.).

Утвердження більшовицької влади на східноукраїнських землях на початку 20-х рр. Діяльність національних сил у боротьбі за суверенітет. Нова економічна політика. Утворення Радянського союзу. Остаточна втрата Україною незалежності. Особливості та наслідки індустріалізації. Колективізація сільського господарства. Голокост – штучний голодомор 1932-1933 рр. Культурне будівництво у 20-ті 30-ті рр. Політика коренізації. Україна і процес формування тоталітарного радянського режиму. Українські землі під владою Польщі. Українські землі в складі Румунії. Українські землі в складі Чехословаччини (Закарпаття)

Тема 11 Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Повоєнна відбудова України та національно-визвольний рух у боротьбі з радянською репресивною машиною (1945-50-ті рр. XX ст.).

Радянсько-німецькі договори 1939 р. і західноукраїнські землі. Окупація України військами Німеччини та її союзників. Німецький окупаційний режим в Україні. Розгортання руху опору в Україні. Україна в 1943 р. Україна на завершальному етапі війни (1944-1945 рр.). Особливості відбудови промисловості та сільського господарства республіки у першій повоєнній п'ятиріччі. Голод 1946-1947 рр. Радянізація західних областей України. Боротьба ОУН та УПА з радянською репресивною машиною. Ліквідація Української греко-католицької церкви 1946 р. Масові репресії радянського режиму проти населення Західної України. Суперечливий характер національно-культурного життя. Відносини між державою і церквою у перше повоєнне десятиріччя

Тема 12. Україна в умовах десталінізації, загострення кризи радянської системи та Перебудови.

Економічні перетворення в сільському господарстві та промисловості. Національно-культурне відродження в роки хрущовської «відлиги». Антирелігійна кампанія 1950-1960-х рр. Незавершеність політики десталінізації в Україні. Україна в умовах зростаючої кризи радянської тоталітарної системи (друга пол. 60-80-ті рр.). Деформації в політико-управлінській сфері, негативні тенденції в економіці України. Стан освіти, науки і культури. Дисидентський рух. Перебудова та її наслідки для України. Пожвавлення суспільно-політичного життя в УРСР в другій пол. 80-х рр. Національно-культурне відродження наприкінці 80- рр.

Тема 13. Проголошення Україною державної незалежності її розбудова.

Розгортання державотворчих процесів і формування національної економіки. Передумови «Помаранчевої революції». «Помаранчева революція». Політичний процес та політична діяльність в Україні. Революція гідності. Україна після Євромайдану

Тема 14. Україна в умовах російсько-української війни 2014 – 2024 рр.

Україна та сучасні глобальні виклики. Анексія Криму росією. Зовнішньополітичний курс незалежної України. . Взаємовідносини ЄС та США з Україною. Культурний процес в умовах трансформаційного періоду. Повномасштабне вторгнення рашистської федерації

4. Теми семінарських занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Не передбачено робочим навчальним планом	

5. Теми практичних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Предмет і завдання курсу «Аксіологія державотворення в Україні». Етногенез на території України та його вплив на процеси державотворення.	2
2.	Формування державності на українських землях. Київська Русь.	2
3.	Галицько-Волинське князівство – продовжувач державницьких традицій Київської Русі. Монголо-татарська навала. Золота Орда	2
4.	Українська державність в умовах великого князівства Литовського та Речі Посполитої. Поява козацтва та виникнення Запорізької Січі	2
5.	Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького (1648–1657 рр.). Утворення Української козацько-гетьманської держави.	2
6.	Україна у часи Руїни і гетьманства І. Мазепи.	2
7.	Знищення російським самодержавством української державності.	2

8.	Національно-державницька думка в період перебування України під владою російської та Австро-угорської імперій.	2
9.	Україна в роки революції 1905-1907 та Першої Світової війни. Національно-демократична революція 1917-1921 рр.	2
10.	Україна в умовах більшовицького тоталітарного режиму (1921–1939 рр.).	2
11.	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Повоєнна відбудова України та національно-визвольний рух у боротьбі з радянською репресивною машиною (1945-50-ті рр. ХХ ст.).	2
12.	Україна в умовах десталінізації, загострення кризи радянської системи та Перебудови.	2
13.	Проголошення Україною державної незалежності її розбудова.	2
14.	Україна в умовах російсько-української війни 2014 – 2024 рр.	4

6. Теми лабораторних занять

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Не передбачено робочим навчальним планом	

7. Теми самостійної роботи занять

№ п/п	Назва теми
1.	Предмет і завдання курсу «Аксіологія державотворення в Україні». Етногенез на території України та його вплив на процеси державотворення.
2.	Формування державності на українських землях. Київська Русь.
3.	Галицько-Волинське князівство – продовжувач державницьких традицій Київської Русі. Монголо-татарська навала. Золота Орда
4.	Українська державність в умовах великого князівства Литовського та Речі Посполитої. Поява козацтва та виникнення Запорізької Січі
5.	Національно-визвольна війна під проводом Богдана Хмельницького (1648–1657 рр.). Утворення Української козацько-гетьманської держави.
6.	Україна у часи Руїни і гетьманства І. Мазепи.

7.	Знищення російським самодержавством української державності.
8.	Національно-державницька думка в період перебування України під владою російської та Австро-угорської імперій.
9.	Україна в роки революції 1905-1907 та Першої Світової війни. Національно-демократична революція 1917-1921 рр.
10.	Україна в умовах більшовицького тоталітарного режиму (1921–1939 рр.).
11.	Україна в роки Другої світової війни (1939–1945 рр.). Повоєнна відбудова України та національно-визвольний рух у боротьбі з радянською репресивною машиною (1945-50-ті рр. XX ст.).
12.	Україна в умовах десталінізації, загострення кризи радянської системи та Перебудови.
13.	Проголошення Україною державної незалежності її розбудова.
14.	Україна в умовах російсько-української війни 2014 – 2024 рр.

10.Методи навчання

Лекція, розповідь, бесіда, пояснення, самостійна робота, індивідуально-дослідна робота, практична робота, демонстрація, ілюстрація, диспут, мозковий штурм, проблемний виклад, пізнавальна дискусія.

11.Форми контролю

Індивідуальна і фронтальна перевірка знань, написання модульних робіт, підсумковий контроль (іспит).

12.Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання студентів відбувається згідно положення «Про екзамени та заліки у НУБіП України» від 26.04.2023 р. протокол №10 з табл.1.

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу здобувача вищої освіти із засвоєння дисципліни $R_{\text{дис}}$ (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу з навчальної роботи $R_{\text{НР}}$ (до 70 балів):

$$R_{\text{дис}} = R_{\text{НР}} + R_{\text{ат}} .$$

13. Методичне забезпечення

НМК з дисципліни, електронний навчальний курс:

14. Рекомендовані джерела

1. Костинюк В.С, Сопівник Р.В., Чередник Л. М. Методичні рекомендації з дисципліни «Історія української державності» для підготовки фахівців за ОПП 015 «Професійна освіта» (015.37 «Аграрне виробництво, переробка сільськогосподарської продукції та харчові технології») галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Київ : ТОВ «ЦП «Компрінт», 2023. 262с.
2. Бажан, Юрій Мицик - Від трипільців до кіборгів. Коротка історія України. Київ.: Вид. КЛЮ 2020. 688с.
3. Криштопа О., Дерейко І. Історія для дорослих. Київ: Видавництво Старого Лева, 2021. 304с.
4. В'ятрович В. Україна. Історія з грифом «Секретно». Київ: Видавництво «Клуб сімейного дозвілля», 2021. 512с.
5. Андрищенко Е. Архіви КГБ. Невигадані історії. Київ: Видавництво «Лабораторія», 2022. 400с.
6. В'ятрович В., Забілий Р., Дерев'яний І. УПА. Історія нескорених (оновл. вид.). Київ: Видавництво «Клуб сімейного дозвілля», 2023. 352с.
7. Бойко О. Новітня Історія України. Київ: Видавництво «Центр учбової літератури», 2023. 224с.
8. Брехуненко В., Ковальчук В., Ковальчук М., Корнієнко В. «Братня» навала. Війни Росії проти України XII-XXI ст. Київ: Видавництво «Клуб сімейного дозвілля», 2023. 248с.
9. Букет Є. 30 війн із Заклятим сусідом. Київ: Видавництво «Український пріоритет», 2023. 136с.
10. Білоцерківський В.Я. Історія України: Навчальний посібник. Видавець Київ: Центр учбової літератури. 2007. 536с.